

सर्वकामगमे दिव्ये कल्पायुतशतं समाः । एकोनविंशे दिवसे यः प्राग्देकभोजनं । १२२५
सदा द्वादशमासान् वै सत्यव्रतपरायणः । तस्य लोकाः शुभा दिव्या देवराजर्षिपूजिताः ।
विमानं सूर्यचन्द्राभं दिव्यं समधिगच्छति । जातरूपमयं युक्तं सर्वरत्नविभूषितं ।
अप्सरोगणसंपूर्णं गन्धर्वैरभिनादितं । तत्र चैनं शुभा नार्थ्या दिव्याभरणभूषिताः ।
मनोभिरामा मधुरा रमयन्ति मदेत्कटाः । भोगवांस्तेजसा युक्ता वैश्वानरसमप्रभः ।
दिव्यो दिव्येन वपुषा भ्राजमान इवामरः । वसुनां भरताश्चैव साध्यानामश्विनोस्तथा । १२२६
रुद्राणाञ्च तथा लोकं ब्रह्मलोकञ्च गच्छति । यस्तु मासे गते भुङ्क्ते एकभक्तं समात्मकः ।
सदा द्वादशमासान् वै ब्रह्मलोकमवाप्नुयात् । सुधारसकृताहारः श्रोमान् सर्वजनोहरः ।
तेजसा वपुषा लक्ष्म्या भ्राजते रश्मिवानिव । दिव्यमाल्याम्बरधरो दिव्यगन्धानुलेपनः ।
सुखेष्वभिरतो योगी दुःखानामविजानकः । स्वयं प्रभाभिर्नारीभिर्विमलस्यो विराजते ।
रुद्रदे वर्षिकन्याभिः सततञ्चाभिपूज्यते । नानारमणरूपाभिर्नानारामाभिरेव च । १२२७
नानामधुरभाषाभिर्नानारतिभिरेव च । विमाने गगणाकारे सूर्यवैदूर्यसन्निभे ।
पृष्ठतः सोमशङ्काशे उदर्के चाभ्रसन्निभे । दक्षिणायान्तु रक्ताभे अधस्तान्नोलमण्डले ।
ऊर्ध्वं विचित्रसङ्काशे नैको वसति पूजितः । यावद्वर्षसहस्रं वै जम्बुद्वीपे प्रवर्षति ।
तावत् संवत्सरा प्रोक्ता ब्रह्मलोकोऽस्य धीमतः । विप्रश्चैव यावन्त्यो निपतन्ति नभस्तलात् ।
वर्षासु वर्षतस्तावन्निवसत्यमरप्रभः । मासोपवासी वर्षेऽसु दशभिः स्वर्ग्यमुत्तमं । १२२८
महर्षित्वमयासाद्य सशरीरगतिर्भवेत् । मुनिर्द्वान्ता जितकोधो जितशिश्रोदरः सदा ।
जुह्वदग्नींश्च नियतः सन्ध्यापासनसेविता । बर्जाभिर्नियमैरेवं शुचिरश्राति यो नरः ।
अभ्रावकाशशीलस्य तस्य भानोरिव त्विषः । दिवं गत्वा शरीरेण स्वेन राजन् यथाऽमरः ।
स्वर्गं पुण्यं यथाकाममुपभुङ्क्ते तथाविधः । एष ते भरतश्रेष्ठ यज्ज्ञानां विधिरुत्तमः ।
आख्यातो ह्यानुपूर्व्येण ह्युपवासफलात्मकः । दरिद्रैर्मनुजैः पार्थ प्राप्तं यज्ञफलं तथा । १२२९
उपवासानिमान् कृत्वा गच्छेच्च परमां गतिं । देवदिजातिपूजायां रतो भरतसत्तम ।
उपवासविधिस्त्वेष विस्तरेण प्रकीर्तितः । नियतेषु प्रमत्तेषु शैचवत्सु महात्मसु ।
दम्भद्रेहनिवृत्तेषु कृतवृद्धिषु भारत । अचलेष्वप्रमत्तेषु मा ते भूदत्र संशयः ।
इति श्रीमहाभारते अनुशासनपर्वणि आनुशासनिके पर्वणि उपवासविधौ सप्ताधिकशतोऽध्यायः ॥ १०७ ॥
॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ यद्दरं सर्वतीर्थानां तन्मे ब्रूहि पितामह । यत्र चैव परं शैचं तन्मे व्याख्यातुमर्हसि ।
॥ भीष्म उवाच ॥ सर्वाणि खलु तीर्थानि गुणवन्ति मनोविणः । यत्तु तीर्थञ्च शैचञ्च तन्मे शृणु समर्हितः । १२३०
अगाधे विमले शुद्धे सत्यतोये धृतिहृदे । स्नातव्यं मानसे तीर्थे सत्यमालम्ब्य शाश्वतं ।
तीर्थशैचमनयित्वमार्जवं सत्यमार्दवं । अहिंसा सर्वभूतानामानृशंसं दमः शमः ।
निष्क्रमा निरहङ्कारा निर्दन्दा निष्परिग्रहाः । शुचयस्तोर्थभूतास्तै ये भैक्ष्यमुपभुञ्जते ।